

Türkiye Eğitim Dergisi

(2021) Cilt 6, Sayı 2, s. 544-560

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Gürcistan'daki A2 Düzey Türkoloji Bölümü Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarının Noktalama, Yazım ve Dil Yönünden İncelenmesi

Memet ABUKAN¹
Lile TANDİLAVA²

Özet

Bu çalışmanın amacı Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Gürcistan'daki A2 düzey Türkoloji Bölümü öğrencilerinin yazılı anlatımlarının noktalama, yazım ve dil yönünden incelenmesidir. Çalışma grubunu 2021 yılının güz döneminde Batum Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi Türkoloji Bölümü ikinci sınıfta öğrenim gören ve ana dilleri Gürcüce olan A2 düzey on üç öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için uygulanan bir ders kapsamında çalışmanın verileri elde edilmiş ve araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman taramasından yararlanılmıştır. Serbest yazma etkinliği kullanılarak öğrenciler tarafından yazılan kompozisyonlar araştırmacılar tarafından noktalama işaretlerinden dil bilgisine kadar farklı kategorilerde incelenmiştir. Bu çalışmayla öğrencilerin yazma becerisinde karşılaştıkları sorunlar Türkçe ve Gürcüce arasındaki alfabe, ekler, dil bilgisi, söz varlığı gibi farklar merkeze alınarak ortaya konulmuş ve buna yönelik çeşitli çözüm önerileri geliştirilmiştir. Böylece Gürcistan'da Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten okutman ya da öğretmenlere başta yazma becerisi olmak üzere öğrencilerin Türkçe öğrenimlerinde hangi konularda sorun yaşayabilecekleri ve buna yönelik çözümlerin neler olabileceği konusunda bir fikir verilmesine çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Gürcistan'da Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi
Yazma eğitimi
A2 düzey yazılı anlatımların incelenmesi.

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 19.11.2021

Kabul Tarihi: 23.12.2021

Elektronik Yayım Tarihi: 27.12.2021

DOI: 11..11111/ted.xx

¹Dr. Muş Alparslan University, m.abukan@alparslan.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3461-0539

²Doç. Dr. Batumi Shota Rustaveli State University, lile.tandilava@bsu.edu.ge, ORCID: 0000-0000-0118-2075

An Investigation of Written Expressions of A2 Level Turcology Department Students in Georgia Learning Turkish as a Foreign Language in Terms of Punctuation, Spelling and Language

Memet ABUKAN¹Lile TANDİLAVA²

Abstract

The aim of this study is to examine the written expressions of A2 level Turcology Department students in Georgia, who learn Turkish as a foreign language, in terms of punctuation, spelling, language and expression. The study group consists of thirteen A2 level students whose mother tongue is Georgian and who are studying at Batumi Shota Rustaveli State University, Department of Turcology in the fall semester of 2021. Within the scope of a course applied to improve students' writing skills, the data of the study were obtained and document scanning, which is one of the qualitative research methods, was used in the research. The compositions written by the students using the free writing activity were examined by the researchers in different categories from punctuation to grammar. In this study, the problems that students encounter in writing skills are put forward by focusing on the differences between Turkish and Georgian such as alphabet, suffixes, grammar and vocabulary, and various solution proposals have been developed for this. Thus, it has been tried to give an idea to the instructors or teachers who teach Turkish as a foreign language in Georgia, on which issues the students may experience in their Turkish learning, especially the writing skills, and what the solutions can be.

Keywords

Teaching Turkish as a foreign language in Georgia.
Writing skill.
Analysis of A2 level written narratives.

About Article

Sending Date: 19.11.2021

Acceptance Date: 23.12.2021

Electronic Issue Date: 27.12.2021

DOI: 11..11111/ted.xx

GİRİŞ

Ortak bir coğrafya ve uzun bir tarih üzerinden günümüze kadar güçlü şekilde gelen Türkiye ile Gürcistan ilişkileri politik, ekonomik, kültürel, eğitim ve daha birçok alanda daha da önemli hâle gelmektedir. Gerek bölgesel gerek uluslararası platformlarda karşılıklı menfaatler gözetilerek iki ülkenin birbirlerini desteklemeleri, iki toplumda arzu edilenin bir yansıması olarak da okunabilir. Çünkü bu durum, Gürcistan dışında Gürcülerin en çok yaşadığı ülkenin Türkiye oluşuyla açıklanabildiği gibi Gürcistan'da da Türkler için benzer bir durumun oluşuyla kendini gösterir. Dolayısıyla kurulu bu bağ, her yönden ele alınması gereken bir ihtiyacı doğurmaktadır. Hiç şüphesiz bu gereksinimin en önemli unsurlarından biri de dildir. Türkiye'de yaşayan gerek Gürcü gerek Türk vatandaşların iki ülke arasında

¹Dr. Muş Alparslan University, m.abukan@alparslan.edu.tr, OLRİC ID: 0000-0003-3461-0539

²Doç. Dr. Batumi Shota Rustaveli State University, lile.tandilava@bsu.edu.ge, OLRİC ID: 0000-0000-0118-2075

köprüler inşa edebilmeleri gibi birçok neden için günümüzde Ardahan, Düzce, Kafkas ve Recep Tayyip Erdoğan üniversitelerinde Gürcü dili ve edebiyatı bölümleri açılmıştır. Gürcücenin öğretilmesine yönelik bu kadar bölümün olduğu tek ülke Türkiye'dir. Benzer şekilde Gürcistan'da Batum Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi, İvane Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi başta olmak üzere birçok üniversitede Türkçe, Türk dili ve Türk kültürüne yönelik seçmeli ve zorunlu dersler okutulmaktadır. Bu bağlamda Türkçe ve Gürcücenin eğitim ve öğretimine yönelik bu faaliyetler, iki toplum arasında var olan ilişkilerin boyutunun ve bunun gelecekte de güçlü şekilde sürdürüleceğinin göstergeleridir. Türkçe eğitimi olarak konuya bakılacak olursa Gürcistan'da Türkiye'nin Tiflis Büyükelçiliği, Batum Başkonsolosluğu, Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı, TİKA gibi kurum ve kuruluşlar yürüttüğü çalışmalarla bu ikili ilişkilere en güçlü bir şekilde katkı sağlamaya çalışmaktalar. Bu çerçevede kurulan ilişkileri geleceğe daha güçlü bir şekilde taşıyabilmek için Türkçenin Gürcistan'da öğretimine yönelik yapılan çalışmaların niteliğini artırmak son derece önemlidir. Çünkü dilin öğretimine yönelik çalışmaların kurum, kuruluş ve öğretmenler başta olmak üzere tüm bileşenlerin katkılarıyla nitelikli hâle getirilmesi arzu edilen bir durumdur. Bu nedenle öğretmenlerin diller arasındaki ilişkiyi ortaya koyacak çalışmalar yapmaları dilin öğretimini daha da kolaylaştıracaktır. Yapılan araştırma da genel olarak öğretmenlerin dilsel becerilere yönelik çalışmalarının daha özgül hâle getirilerek öğrencilerin dil öğrenmelerine katkı sunmayı amaçlamaktadır. Bunun için Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Gürcistan'daki A2 düzey Türkoloji bölümü öğrencilerinin yazılı anlatımları belli ölçütler dikkate alınarak incelenmiştir. Elde edilen veriler çerçevesinde noktalama, yazım ve dil başlıkları altında incelenen yazılı anlatımlarla öğrencilerin yazma becerilerinde karşılaşılan sorunların tespiti yapıp alana katkı sunmak hedeflenmiştir. Çünkü yazma becerisi dil üretiminin konuşmayla beraber iki önemli sacayağını oluşturmaktadır. Nitekim Çakır (2010) yaptığı çalışmada yazma becerisinin;

- a. "Öğrenme sürecini kontrol etmeye,
- b. Öğrencilerin seviyelerini belirlemeye,
- c. Öğretilen yapıların veya kelimelerin pekiştirilmesine,
- d. Dil yanlışlarının görülmesine,
- e. Noktalama işaretlerinin öğretilmesine"
- f. Diğer becerilerin daha iyi öğrenilmesine,
- g. Öğrencilerin dil yetilerinin gelişmesine,
- h. Öğrencilerin yaratıcı düşünmelerine,
- i. Öğrenilen konuların kısa dönem bellekten uzun dönemli belleğe aktarılmasına,
- j. Öğrencilerin yetilerini (competence) performansla dönüştürmelerine" (ss.167-168).

yardımcı olduğunu belirtir.

Pek çok araştırmacı yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik olarak gerek ana dilde gerekse Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazılı anlatımlar üzerinde incelemelerde bulunmuşlardır (Arıcı ve Urgan, 2008; Bölükbaş, 2011; Çerçi, Derman ve Bardakçı, 2016; Çetinkaya, 2015; Fidan, 2019; Göçer, 2011; Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2010; Subaşı Adalar, 2010; Şahin, 2013). Bu araştırmalar yazma eğitiminin dil eğitimi açısından ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü öğrencilerin yazma becerisi kazanmalarıyla yazım

kuralları, noktalama işaretleri, dil bilgisi kuralları, söz dizimi kuralları, sözcük seçimi, sayfa düzeni, metin için de tutarlılık gibi pek çok hususa uyacak şekilde hedef dilin edinilmesi ve kullanılması sağlanır. Yapılan çalışmada da bu vb. birçok özellik dikkate alınarak öğrencilerin yazılı anlatımları incelenmiş ve alan yazınla desteklenerek yorumlanmıştır.

Araştırmanın amacı

Araştırmanın temel problem cümlesi “Gürcistan’da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 düzey Türkoloji Bölümü öğrencilerinin yazılı anlatımlarında yaptıkları yanlışlar nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu soru kapsamında alt problemler ise şunlardır:

- 1- Gürcistan’da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 düzey Türkoloji Bölümü öğrencilerinin noktalama yanlışları nelerdir?
- 2- Gürcistan’da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 düzey Türkoloji Bölümü öğrencilerinin yazım yanlışları nelerdir?
- 3- Gürcistan’da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 düzey Türkoloji Bölümü öğrencilerinin dil yanlışları nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın deseni

Gürcistan’da A2 düzey Türkoloji Bölümü öğrencilerinin yazılı anlatımlarının değerlendirilmeye yönelik olarak yapılan bu çalışmanın verilerine ulaşmak için nitel araştırma yönteminin doküman incelemesinden faydalanılmıştır. Bu teknik, incelenmesi amaçlanan bir olgu veya olayla ilgili bilgileri kapsayan yazılı dokümanların incelenmesini ele alır. Buna göre önemli bir bilgi kaynağı olarak görülen yazılı materyaller araştırmacı tarafından belirli ölçütlere göre ele alınıp incelenir ve bunun sonuçları değerlendirilir. Bu işlemlerin yapılmasında belirli aşamalara dikkat edilir. Bunlar: amacı ortaya koyabilecek dokümanlara erişme, materyallerin orijinalliğini kontrol etme, elde edilen materyali anlama, verileri inceleme ve sonrasında da verileri kullanma şeklinde özetlenebilir. Böylece bu aşamalara dikkat edilecek şekilde yapılan bir araştırmanın derinliğine çözümlenmesi gerçekleştirilir ve değişkenler arasındaki ilişkinin neler olduğu da anlaşılmış olur. Bu çerçevede yapılan araştırmanın bilimsel genellemesine yönelik çıkarımlara ulaşılmış olunur (Yıldırım ve Şimşek, 2011, ss. 187-193).

Çalışma grubu

2021 yılında Batum Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi Türkoloji Bölümü ikinci sınıfta öğrenim gören ve ana dilleri Gürcüce olan A2 düzey on üç öğrenci çalışmanın araştırma grubunu oluşturmaktadır. Yaşları 19 ile 22 arasında değişen bu öğrencilerin 12’si kız biri ise erkektir. Öğrencilerin tamamının ana dili Gürcücedir ve Türkçenin dışında değişen düzeylerde İngilizceyi de bilmektedirler. Hatta Rusçayı da farklı yeterlilik düzeylerinde bilen öğrencilerin olduğu da tespit edilmiştir. Bu öğrencilere yönelik uygulanan yazma dersinde İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A2 (2017) ile İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Çalışma Kitabı A2’den (2017) yararlanılmıştır. Bunun yanında ders süresince Yunus Emre Enstitüsü’nün hazırlamış olduğu Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı A2 (2015) ile Yedi İklim Türkçe Çalışma Kitabı A2’den (2015) de istifade edilmiştir. Araştırma grubunun beceri alanlarına göre bazen homojen olmadığı söylenebilir. Özellikle konuşma becerisi alanında A1 ve B1 düzeyinde öğrencilerin de olduğu görülebilmektedir. Hatta yazma becerisi alanında konularını tekrar etmeyen, bazen derse katılım sağlayamayıp geri kalan öğrenciler

de araştırma grubu içerisinde yer almaktadır. Fakat genel olarak öğrencilerin tamamı A2 düzey öğrencilerdir ve yapılan dersler de bu düzeye göre işlenmiştir.

Verilerin toplanması

Araştırmanın verilerinin elde edilebilmesi için serbest yazma tekniğiyle öğrencilerden istedikleri bir konuda bir yazı yazmaları istenmiştir. Bu yazının anıdan geziye, Türkiye duyulan sevgiden Gürcistan'ın tanıtımına kadar herhangi bir konuda olabileceği noktasında öğrenciler bilgilendirilmiştir. Bunun sonucunda öğrencilerin kaleme aldıkları yazılı materyallerin öğretilere ulaştırılmasıyla araştırmanın verileri elde edilmiş ve bunların incelenmesinde de doküman analizi tekniğinden yararlanılmıştır.

Verilerin analizi

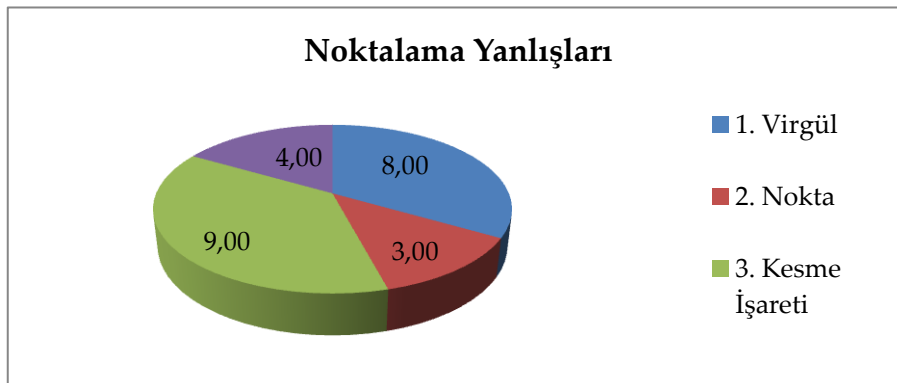
Yapılan çalışmada doküman yönteminin "veriyi analiz etme" aşamalarına göre bir çözümlenmeye gidilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Buna göre çözümlenmeye konu olan yazılı anlatımlar araştırmacılar tarafından numaralandırılmış; noktalama, yazım ve dil yanlışları başlıkları altında analiz birimleri belirlenmiş ve bunların neden kaynaklandığı Türkçe ile Gürcüce arasındaki benzerlik ya da farklılıklar çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu hususta Türk Dil Kurumu'nun (2021) çevrim içi sözlük ve yazım kılavuzundan yararlanılmıştır. Verilerin sınıflandırılma ve düzenlenmesinde Esengül (2006) ve Gencan'a (2007) ait çalışmalardan da yararlanılarak araştırmanın bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca Gürcü dil bilgisi kaynakları için de Shanidze (1980), Gotsiridze (2000), Kvantaliani (2014) Tsiklauri ve Japaridze'nin (2014) çalışmalarına başvurulmuştur.

BULGULAR

Çalışmada elde edilen bulgular kategorileştirilmiş başlıklar altında aşağıda gösterilmiştir.

Öğrencilerin Yazılı Metinlerindeki Noktalama Yanlışları

Gürcücede noktalama işaretleri bulunmamaktadır fakat ilkokuldan itibaren İngilizce eğitimi alan Gürcü öğrenciler İngilizcede kullanılan noktalama işaretlerini bilmektedirler. Dolayısıyla Türkçe öğrenen öğrencilerin noktalama işaretlerinin edinimi konusunda çok sorun yaşamadıkları söylenebilir. Fakat ana dili konuşurlarında görüldüğü gibi cümlede noktalama işaretlerinin kullanımı konusuna pek dikkat edilmediği durumlar olabilmektedir. Bu da yazılı metinlerde farklı şekillerde görülebilmektedir. Nitekim Şekil 1'de öğrencilerin noktalama yanlışlarının türüne göre dağılımı gösterilmiştir.

Şekil 1. Noktalama Yanlışlarının Türüne Göre Dağılımı

Yukarıdaki şekilde öğrencilerin yazılı metinlerindeki noktalama yanlışlarının türüne göre dağılımı yüzdeler olarak değil sayı olarak gösterilmiştir. Buna göre öğrencilerin yazılı metinlerinde en çok kesme işaretinden kaynaklı noktalama yanlışlıkları tespit edilmiştir. Bunun nedeni dikkatsizlik olarak açıklanabilir. Ayrıca öğrencilerin Türkçenin kurallarına göre nerelerde büyük harflerin kullanılıp kullanılmadığını bilmedikleri de bir gerekçe olarak görülebilir. Bunun yanında A2 düzey öğrencilerin basit cümlelerle kendilerini ifade etmeleri de noktalama işaretleriyle ilgili oranların ortaya çıkmasında etkili olduğu belirtilebilir. Çünkü bu düzey öğrencilerin sıralı ve bağlı cümleler kurmamalarından dolayı noktalı virgül vb. işaretlerin kullanımına ihtiyaç duymadıkları ya da bilmedikleri söylenebilir. Bu da öğrencilerin noktalama işaretleriyle ilgili hatalarının az olmasının bir nedeni olarak görülebilir. Bunun tespiti için daha üst düzey yazılı metinlerde farklı çalışmalar yapılabilir. Ayrıca virgül, nokta gibi noktalama işaretlerinde de hatalar tespit edilmiştir. Bunların gerekçesi olarak dikkatsizlik söylenebilir. Çünkü öğrencilerin aynı metinde benzer durumlarda bazı yerlerde o işareti kullandıkları fakat bazı yerlerde ise kullanmadıkları görülmüştür. Dolayısıyla genel olarak öğrencilerin noktalama işaretlerini doğru kullandıkları sonucuna varılabilir. Yapılan noktalama yanlışlarından bazıları ise şu şekildedir:

K4. "Gürcistanda..."

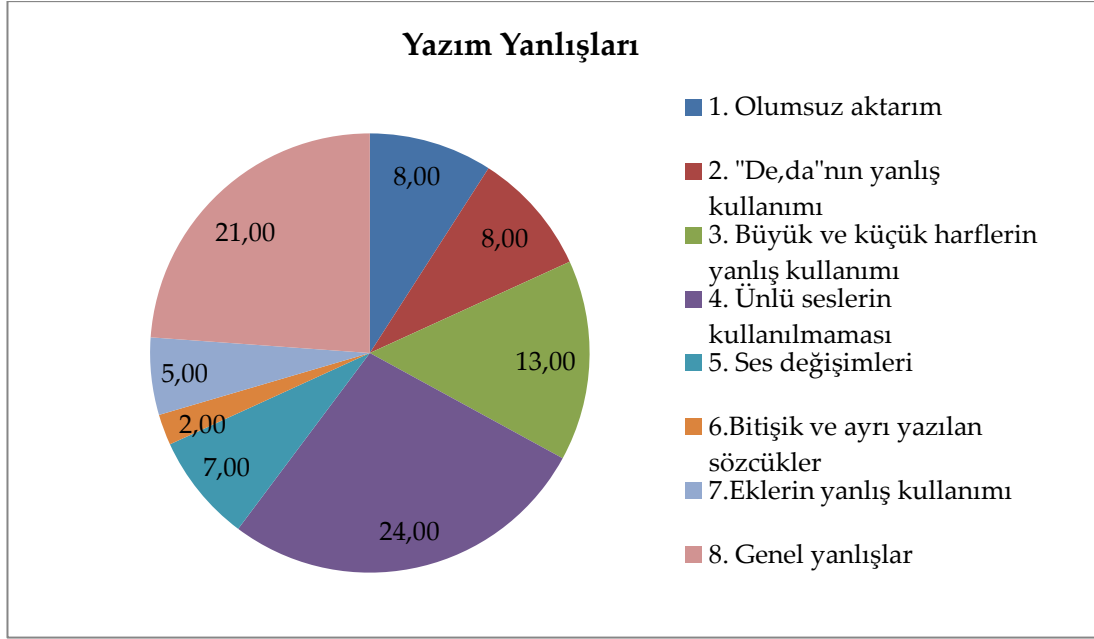
K7. "Başkent Tifliste..."

K9. "Türkiye Gürcistanın komşu ülkesidir."

K10. "Hafta sonu Trabzon'u gezdik oradaki tüm meşhur yerleri gördük."

Öğrencilerin Yazılı Metinlerindeki Yazım Yanlışları

Öğrencilerin yazılı anlatımları yazım yanlışları açısından da incelenmiş ve farklı kategorilerde değerlendirilmiştir. Aşağıda Şekil 2'de görüldüğü üzere 24 yanlışla en çok Türkçedeki "ü" ve "ö" harflerinin Gürcücede olmamasından kaynaklı (ünlü seslerin kullanılmaması) yapılan yazım yanlışları söz konusudur. İkinci sırada ise sözcüklerin yazımına dikkat edilmemesinden kaynaklı yazım yanlışlarıdır ve bunlar "süphe, hayattında" gibi sözcüklerle örneklendirilen ve Şekil 2'de "genel yanlışlar" olarak belirtilen yazım yanlışlarıdır. Diğer yazım yanlışları ise sırasıyla büyük ve küçük harflerin yanlış kullanımı, da ve de ek ya da bağlacının yanlış kullanımı, ses değişimlerine uyulmaması, olumsuz aktarım, eklerin yanlış kullanımı ve son olarak da bitişik ve ayrı yazılan sözcüklerin kullanımından kaynaklı yanlışlardır.

Şekil 2. Yazım Yanlışlarının Türlerine Göre Dağılımı

Ünlü seslerin kullanılmamasından kaynaklı yazım yanlışları

Öğrencilerin bazı harfleri yanlış ya da eksik kullanmaları alfabeden kaynaklı olabilmektedir. Çünkü Gürcücede “ö, ü, ı” ünlüleri bulunmamaktadır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Gürcü öğrencilerin gerek yazma gerekse konuşma becerisinde en çok zorlandıkları konuların başında ünlü harflerin/seslerin kullanımı gelmektedir. Benzer şekilde “y” ve “ı” harfleri de Gürcü alfabesinde yoktur. Fakat öğrencilerin yazılı metinlerinde sadece ünlü harflerle ilgili sorunlar tespit edilmiştir. Ünlü harflere ilişkin bazı örnekler ise şöyledir:

K4. “... benim ulkem...”

K5. “Bizim için dil çok önemlidir.”

K7. “... yönelik ilgi...”

K8. “... nüfusun büyük kısmı...”

K10. “Benim koyde yeşil gol var.”

Yazılı metinlerde “...bizim kulturde...” (K9) biçiminde bir kullanıma rastlanmıştır. Fakat bu sözcükteki yazım yanlışı Gürcücede “ü” harfinin olmamasından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabileceği gibi “kültür” sözcüğünün Gürcücedeki kullanımı dikkate alınarak olumsuz aktarım yapıldığı şeklinde de yorumlanabilir. Fakat bu durumun daha çok “ü” ve “ö” seslerinden kaynakladığı söylenebilir.

İki dil arasındaki harflerin farklılığının yazılı metinlerdeki yansıması yukarıda “ü” ve “ö” harfleri üzerinden tespit edilen örneklerle açıklanmıştır. Bu tespitler aynı zamanda olumsuz aktarım örnekleridir. Fakat konunun önemi ve çeşitliliği dolayısıyla olumsuz aktarımla ilgili de bir başlık açılması gereksinimi duyulmuş ve bu başlık altında ise Gürcüce ve Türkçede de kullanılan “ı” ünlüsü ve ayrıca ortak ama farklı şekilde kullanılan bazı durumlara da değinilmiştir.

Olumsuz aktarımdan kaynaklı yanlışlar

Gürcücede sözcüğün yalın hâli “i” harfini almaktadır. Örneğin Türkçede kök veya yalın olarak “bilet” sözcüğü Gürcücede “bileti” şeklinde ifade edilir. Bu durum Türkçe öğrenen Gürcülerin özellikle konuşma becerisinde en çok hata yaptıkları konulardan biridir. Fakat yazma becerisinde de özellikle Gürcüce ve Türkçe arasında ortak olarak kullanılan sözcüklerde bu durum görülebilmektedir. Türkçe öğreticilerinin ilk başta bu ekin kullanımıyla ilgili kafalarının karışması muhtemeldir. Çünkü Gürcücede belirtme ekinin bulunmaması ve gerek belirtme durum ekinin gerekse 3. tekil şahıs iyelik ekinin öğreniminde öğrencilerin zorlandıkları görülmektedir. Fakat bunun yanında “i” harfinin olumsuz aktarım yoluyla özellikle ortak kullanılan sözcüklerde görülmesi de söz konusu olabilmektedir. Örneğin aşağıdaki cümlede geçen “alışverişi” sözcüğünde öğrencinin yönelme eki yerine belirtme ekini kullandığı düşünülebilir ama bu sözcüğün öğrencilerin ana dillerindeki yalın kullanımıyla benzerlik göstermesi de önemli bir veri olarak değerlendirilebilir. Ayrıca bu sözcük özellikle Türkçeye Gürcüce arasında (Acara ağzı) ortak olarak kullanılmakta ve “alış-veriş-i” (აღიშ-ვერიშ-ი) şeklinde yer bulmaktadır. Fakat resmi Gürcücede “alışveriş” sözcüğünün karşılığı “kídva-ga’kídva” (ყოფვა-გაყოფვა) kelimesidir (Abukan, 2021: 293).

K2. “...daha sonra ailemle birlikte alışverişi gittik.”

Alfabeden kaynaklı olumsuz transferlerden bir diğeri de “ı” harflerinin “i” olarak yazılması sorunudur. Öğrencilerin sözcüklerdeki “ı” sesini “i” olarak telaffuz etmeleriyle sıklıkla karşılaşmaktadır. Özellikle sert ünsüzlerin kullanımında “ı” seslerinin “i” şeklinde kullanıldığı göze çarpmaktadır. Nitekim aşağıdaki örnekte görüldüğü üzere “yurt dışından” sözcüğü “yurt dışinden” biçiminde yazılmıştır.

K5. “Buraya yurt dışinden turistler gelirler.”

Öğrencilerin olumsuz aktarmadan kaynaklı bir diğer yanlışı da Türkçe harflerin yerine İngilizce harflerin tercih edilmesidir. Örneğin aşağıdaki örnekte Türkçede “h” harfi yerine öğrencinin “x” harfini kullanmıştır. Benzer şekilde Türkçede “ç” harfi yerine “ch” harflerini kullandığı da görülmüştür.

K8. “Her ülkelerde olduğu gibi benim ülkeminde var gelenek yemekleri ve tatlıları: Khinkali, Xachapuri, Kebab, Churchxela, Gozinayi...”

Bağlaç olan “de, da”nın yanlış yazımı

Ana dili Türkçe olan öğrencilerin de yaptığı yazım yanlışlarından biri olan bağlaç olan “da, de”nin bitişik yazılması sorunu yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerde de görülebilmektedir:

K3. “Kardeşimide alıp parka gittim.”

K7. “Babamda bana her konuda imkân verdi”

K8. “Her ülkelerde olduğu gibi benim ülkeminde var gelenek yemekleri ve tatlıları: Khinkali, Xachapuri, Kebab, Churchxela, Gozinayi...”

Büyük ve küçük harflerin kullanımıyla ilgili yanlışlar

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma becerisinde en çok yaptıkları yanlışlardan biri de büyük ve küçük harflerin kullanımınıdır. Nitekim aşağıda verilen örneklerde de bunu görebilmek mümkündür:

K8. "Gürcistan karadenize bakan sahil şeridi, muhteşem manzaralara sahip dağları turistler tarafından oldukça ilgi gören bir ülkedir."

K1. "Komşu ülkeleridir: Türkiye, Azerbaycan veya Rusya."

K5. "Ben Ana Kldiaşvili, gürcüyüm."

Gürcücede büyük ve küçük harf ayrımı bulunmamaktadır. Her ne kadar İngilizce eğitimle Latin alfabesini öğrenip büyük, küçük harf ayrımını bilerek kullanımı söz konusu olsa da "k" harfi için bunu söylemek zordur. Çünkü "k" harfinin sürekli yanlış yazılması söz konusu olabilmektedir. Aşağıda verilen örneklerde olduğu gibi küçük "k" harfinin büyük "K" şekliyle ama küçük boyutta yazılması Gürcü öğrencilerin temel düzeyde en çok yaptığı yazım yanlışlarından biridir.

K6. "Ülkemde çok bölgeler var: Adjara, Imereti, Qartli, Kaxeti, Samcxe Javaxeti, Samegrelo ve birçoğu."

K4. "Kocaman kampuslar beni şaşırttılar."

Ses değişimlerine uyulmamasından kaynaklı yazım yanlışları

Türkçede sözcüklerde ses değişimleri olabilmektedir. Bunlar ünlü türemesi, ünsüz sertleşmesi, ünlü daralması vb. farklı durumlarda meydana gelmektedir. Bu ses değişimlerine uyulmamasından kaynaklı yanlışlarla öğrencilerin yazılı metinlerinde karşılaşmak mümkündür. Nitekim bu çalışmada ünlü düşmesi ve ünsüz sertleşmesine uyulmamasından kaynaklı yazım yanlışları tespit edilmiştir. Bunlar şu şekildedir:

K3. "...ailemden bir süre ayırı kaldım ve ..."

K9. "Eve geldikten sonra televizyonda Ronaldonun maçını seyir ettim."

K10. "Kahvaltı yaptıktan sonra dışarı çıktım."

K11. "Bizim şehirimizde çok turist var."

Bitişik ve ayrı yazılması gereken sözcüklerin yanlış yazımı

Bu konuyla alakalı sadece iki örnek tespit edilmiştir. Bunlardan biri yukarıda da belirtildiği üzere ses olaylarına uyulmamasından, diğeri ise "bugün" ifadesinin ayrı yazılmasından kaynaklıdır. Tespit edilen örnekler şu şekildedir:

K3. "...ve bunlar bu güne kadar geldi."

K9. "Eve geldikten sonra televizyonda Ronaldonun maçını seyir ettim."

Eklerin yanlış veya eksik kullanımından kaynaklı yanlışlar

Öğrencilerin cümlelerde tekillik-çoğulluk uyumuna dikkat etmemelerinden kaynaklı yanlış kullanımları tespit edilmiştir. Örneğin aşağıdaki cümlede Türkçe kurallarına göre "herkes" zamiri özne görevinde kullanıldığı için yüklemine tekil olması gerekir. Fakat A2 düzey öğrencilerin tekillik-çoğulluğa ilişkin bazı eksiklikleri normal karşılanabilir.

K8. "Herkes köyde bizim eve geliyorlar."

Fakat Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Gürcü öğrencilerin "ler, lar" ekiyle ilgili yanlış kullanımları devamlı söz konusu olabilmektedir. Örneğin aşağıdaki örnekte olduğu gibi:

K4. “Ülkemde yıllarca savaşlar vardı ve bu yüzden her zaman kiliseler, kaleler veya kuleler inşaat ediyorlardı”

Ayrıca öğrencilerin bazı sözcükleri ekli kullanmaları gerekirken yalın durumda kullandıkları da saptanmıştır:

K8. “Her ülkelerde olduğu gibi benim ülkeminde var **gelenek** yemekleri ve tatlıları: Khinkali, Xachapuri, Kebab, Churchxela, Gozinayi...”

Genel olarak sözcüklerin yazımına dikkat edilmemesinden kaynaklı yazım yanlışları.

Öğrencilerin yeni öğrendikleri bir dilde sözcükleri yanlış yazmaları bazen bilmezlikten bazen de ana dili konuşurlarında olduğu gibi dikkatsizce ya da çalakalem yazmaktan kaynaklı olabilmektedir. Nitekim aşağıdaki yazım yanlışları da bu türden değerlendirilen örneklerdir:

K1. “Bu konuda süphe yok biz birlikte olacağız.”

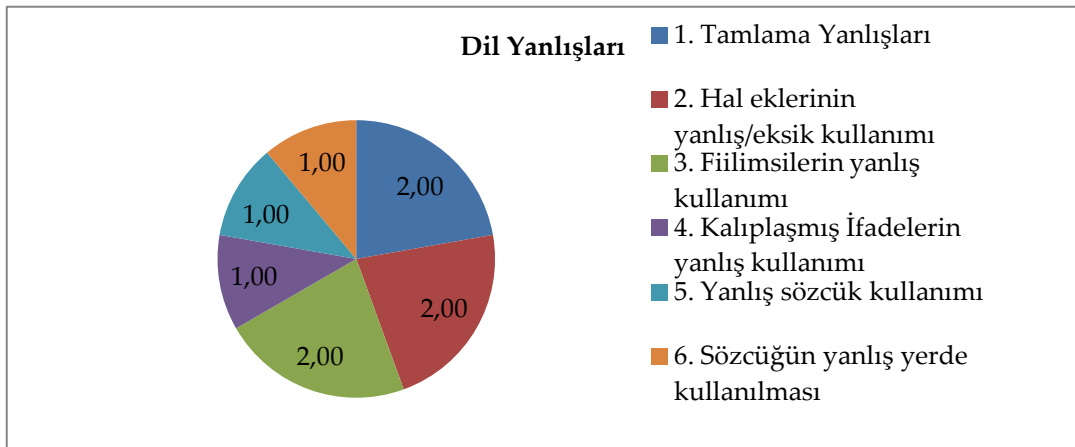
K4. “Erzurumda farklı nesil İnsalarla tanıştım.”

K6. “Gürcistan, Avrupa ve Azia bölgesindedir.”

K8. “Hayattımı bu evde geçirdim.”

Öğrencilerin Yazılı Metinlerindeki Dil Yanlışları

Öğrencilerin yazılı anlatımları dil açısından da incelenmiş ve farklı kategorilerde değerlendirilmiştir. Aşağıda Şekil 3’te görüldüğü üzere öğrencilerin dil yanlışlarının noktalama ve yazım yanlışlarına kıyasla çok olmadığı saptanmıştır. Bunda öğrencilerin düzeylerine uygun olarak basit cümleler kurmasının etkisi olduğu söylenebilir. Fakat aynı zamanda uzaktan eğitimle sürdürülen derslerin etkisinin de olduğu varsayılabilir. Çünkü uzaktan eğitimle öğrencilerin sözel anlatımlarının geliştiği fakat uygulamalı çalışmayı gerektiren yazma derslerinin geri plana düştüğü ve bunun da öğrencilerin yazılı metinlerine yansıdığı savunulabilir. Çünkü sınıf ortamında birebir dönütlerin gerek yazılı metinler üzerinde gerekse tahtada gösterilmesi öğrencilerin yazma becerisini geliştirmektedir. Bu çerçevede uzaktan eğitimle ve ödevlerle yazma becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesine yönelik çabaların bazı konularda var olan eksiklikleri tamamlamadığı anlaşılmaktadır.

Şekil 3. Dil Yanlışlarının Türlerine Göre Dağılımı

Tamlama eklerinin yanlış kullanımı ya da eksikliği

“Tamlama yanlışları, isim ve sıfat tamlamasının karıştırılması, tekil-çoğul uyumsuzluğu, ortak tamlanan yanlış, sıfat tamlaması yanlış, tamlayan eksikliği, tamlamada ek yanlış gibi durumlarda görülür.” (Esengül, 2006, s.48). Yapılan çalışmada da bunu örneklendirecek kullanımlara rastlanmıştır. Özellikle de Türkçe ve Gürcüce arasındaki farklılık öğrencilerin tamlamalar konusunda zorlanmasına neden olabilmekte ve gerek konuşmada gerekse yazmada bazı yanlış kullanımlarla karşılaşmaktadır. Örneğin Gürcücede belirtisiz isim tamlamasının olmaması başta olmak üzere bazı kullanımların Türkçeden farklı olduğu görülmektedir. Örneğin Türkçede iki farklı şekilde ifade edilebilecek “benim çantam” ve “çantam” kullanımları Gürcücede ise her iki kullanımda da chemi chanta (ჩემი ჩანთა) şeklinde ifade edilir. Dolayısıyla şahıs zamiri her zaman sözcük olarak ve yalın durumda kullanılır. Yine aşağıda görüldüğü üzere İsim tamlamalarının Gürcücedeki kullanımları şu şekilde örneklendirilebilir.

Takısız İsim Tamlaması: ahşapa **ait olan** ev - ხობსახლი - ahşap ev

Belirtisiz İsim Tamlaması: Batum**un** Üniversitesi - ბათუმის უნივერსიტეტი - Batum Üniversitesi

Belirtili İsim Tamlaması: Annemin çantası - დედაჩემის ჩანთა

Zincirleme İsim Tamlaması: Babamın şapkasının rengi - მამაჩემის ქუდისფერი

Yukarıda görüldüğü üzere Gürcücede belirtisiz isim tamlamasının (Batum**un** Üniversitesi - ბათუმის უნივერსიტეტი) belirtili isim tamlaması şeklinde kullanımı söz konusudur. Bu durum öğrencilerin bazen konuyu anlamada ve cümle içinde kullanmada zorlanmasına neden olmaktadır. Gerek konuşma gerekse yazma becerisinde bu durumla karşılaşmak mümkündür. Örneğin;

K1. “İlk kez 13 yaşında patatesin yemeğini yaptım ve annem, babam ve kardeşim yedik.”

cümlesinde “patates yemeği” şeklinde bir kullanım yerine tamlamanın belirtili isim tamlaması olarak “patatesin yemeği” biçiminde kullanıldığı görülmektedir. Yine bu kullanıma benzer şekilde;

K5. “Bu benim için farklı bir tecrübemdi.”

cümlesinde yüklemdeki sözcüğün “benim” sözcüğünün tamlananı olarak düşünülmesi yapılan yanlışın nedenidir. Fakat bu örnekteki yanlış, bir önceki yanlıştan daha farklıdır. Çünkü benzer mantıkla bir genelleme yapılarak “tecrübe” sözcüğü “benim” sözcüğünün tamlayanı olarak düşünülmüştür. Fakat burada herhangi bir tamlamadan bahsetmek mümkün değildir. Dolayısıyla temel düzeyde iki dil arasında iyelik eklerinden ek fiilin kullanımına varıncaya dek bazı temel hususlara ilişkin olumsuzluklarla karşılaşmak mümkün olabilmektedir. Daha sonraki düzeylerde konuların pekişmesiyle bu sorunun aşılacağı öngörülebilmektedir. Fakat tamlama yanlışlarıyla ilgili genel olarak çalışmada sadece iki örneğin tespit edilmesi öğrencilerin konuyu anladıklarını göstermektedir. Nitekim konuyla ilgili örneklerin sıklıkla kullanılması ya da tekrar edilmesiyle öğrencilerin konuyu hemen anlamaları mümkün olmaktadır. Fakat yer yer yanlış kullanımlar da söz konusu

olabilmektedir. Öğrencilerin düzeyi artıkça bu sorunun tamamen ortadan kalktığı söylenebilir.

Durum eklerinin yanlış kullanımı ya da eksikliği

Öğrencilerin durum eklerini kimi zaman eksik kimi zamanda yanlış kullandıkları görülmektedir. Özellikle belirtme durum ekinde öğrencilerin zorlandıkları görülmektedir. Ayrıca Türkçeden farklı olarak Gürcücede bulunma (da, de) ve yönelme (e, a) durum ekleri aynı ekle (eve/evde სახლში) gösterilir. Ayrıca bulunma durum eki de “içinde” ve “üzerinde” anlamını verecek şekilde iki farklı ekle kullanılır. Bu kullanımları şöyle göstermek mümkündür:

Da- de: 1) ში (içinde) 2) ზე (üzerinde)

ჩანთაში/ზე çantada - çantanın üzerinde

სახლ ში/ზე Evde - evin üzerinde

İki dil arasındaki durum eklerine yönelik bu farklılıkları bilmek öğretim sürecinde öğretmenler için bir bilgi sağlar. Genel olarak durum eklerini öğrencilerin hemen kavradıkları görülse de kimi zaman yanlış kullanımlarla karşılaşmaktadır. Nitekim değerlendirilen metinlerde de bunu örneklemek mümkündür:

K5. “İngilizce ve Rusça lisede öğrenmiştim.”

K4. “Benim kişisel hayat hedeflerimi ulaşabilmek için birkaç yabancı dile ihtiyacım vardı.”

Fiilimsilerin ve fiilimsi eklerinin yanlış kullanımından kaynaklı yazım yanlışları

Yapılan çalışmada sadece fiilimsilerle ilgili sadece isim fiil eklerinin yanlış kullanımından kaynaklı bir yanlış tespit edilmiştir. Nitekim Türkçe öğrenen Gürcü öğrencilerin zorlandıkları konulardan biri de isim fiil ekleri olan “ma, me” eklerinin master eki olan “mek, mak” ile karıştırılmasıdır. İncelenen yazılı metinlerde bununla ilgili sadece iki örneğe rastlanmıştır: Aşağıdaki örnekte görüleceği üzere “olmayı” yerine “olmak” ifadesinin kullanıldığı anlaşılmaktadır:

K5. “Bunun için İstanbul’da olmak çok istiyorum.”

K10. “Çünkü hasta olmak sevmem.”

Öğrencilerin isim fiil eki olan “ma, me”yi sadece “mek, mak” ekleriyle karıştırmadığı söylenebilir. Ayrıca “ma me” ekinin olumsuzluk ekiyle de karıştırıldığı durumlar da söz konusu olabilmektedir. Fakat incelenen yazılı metinlerde bunu örnekleyen bir bulguya rastlanmamıştır.

Kalıplaşmış ifadelerin yanlış kullanımından kaynaklı yanlışlar

Kalıplaşmış ifadeler; kısa konuşmalar, deyimler, atasözleri, öbeksi eylemler, retorik sorular, söz eylemler, argo, ilişkili işlevli ifadeler, doldurma sözler, günlük yaşamda kullanılan diğer kalıp ifadeler başlıkları altında sınıflandırılmaktadır (Güzel ve Barın, 2013, s. 32-33-34). Buna göre her düzeyde kalıplaşmış ifadelerle karşılaşmak mümkündür. Fakat hangi kalıplaşmış ifadelerin hangi düzeyde uygulanması ya da materyallerde yer bulması ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde önemli bir durumdur. Örneğin deyimler gibi anlaşılması zor kalıplaşmış ifadeler Avrupa Konseyi’nin (2018) oluşturduğu metne göre B1 seviyedeki öğrenciler için giriş mahiyeti taşımaktadır. Bu nedenle B1 düzeyden sonra

deyimler konusu üzerinde durulmalıdır. Yapılan bu çalışmada da A2 düzey öğrencilerin kalıplaşmış kullanımlarda yanlışlık yapıldığı görülebilmektedir. Nitekim tespit edilen yanlış kullanım şöyledir:

K7. *“Onlarla iletişim yaptığım için çok mutlu oldum.”*

Öğrenci “iletişim kurmak” olarak kalıplaşmış ifadeyi “iletişim yapmak” şeklinde yanlış kullanmıştır. Kalıplamış ifadelerle ilgili B1 düzey ve sonrasına yönelik yapılan çalışmalarda daha farklı sonuçların çıkacağı tahmin edilebilmektedir. Nitekim Abukan ve Tandilava (2021) tarafından Gürcistan’daki B1 düzey öğrenciler için yapılan çalışmada da görüleceği üzere öğrencilerin kalıplaşmış ifadelerle ilgili farklı çalışmalarla bu konuda destekleyici çalışmalar yapılabilir.

Yanlış sözcük kullanımından kaynaklı yanlışlar

Öğrencilerin yeni öğrendikleri sözcükleri karıştırabilmeleri söz konusu olabilmektedir. Örneğin aşağıdaki cümlede “inşa etmek” bileşik fiili yerine “inşaat etmek” kullanılmıştır.

K4. *“...kaleler veya kuleler inşaat ediyorlardı”*

Sözcüğün yanlış yerde kullanılması

Çalışmada genel olarak öğrencilerin kurdukları cümlelerde sözcük sayısının az olduğu basit ve bileşik cümlelerin tercih edildiği saptanmıştır. Yabancı dil öğrenenlerin gerek konuşma cümlelerini yazıya aktarmaları gerek uzun cümleler kurdukları vakit cümle içi bağlamın kopması veya tutarsızlıkların oluşmasına kadar pek çok sorunun ortaya çıkması olağan bir durumdur. Özellikle B2 düzey ve sonrasında buna ilişkin yanlışlarla daha sık karşılaşmak mümkündür. Çünkü uzun bileşik cümlelerle sıralı, bağlı cümlelerde öğrencilerin bağlam sorunu yaşadıkları gözlenebilmektedir. Bununla ilgili daha üst düzey metinlerde çalışmalar yapılabilir. Fakat sözcüğün yanlış yerde kullanılmasının da yukarıda ifade edilen hususla ilgili olduğu düşünülmektedir. Metin inşa edilirken dil, zihin arasındaki ilişkinin boyutu sözcüğün yanlış yerde kullanılmasına neden olabilmektedir. Aşağıdaki örnekte görüldüğü üzere öğrencinin “çok” ifadesini yanlış yerde kullanılmıştır. Ayrıca bu başlık altında sadece bir yanlış kullanım tespit edilmiştir:

K3. *“Fakat bazı kelimeleri ve ifadeleri hatırlamak ve söylemek benim çok için zor.”*

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Gürcistan’daki A2 düzey Türkoloji bölümü öğrencilerinin yazılı anlatımları Türkçe ve Gürcüce arasındaki farklar merkeze alarak değerlendirilmiştir. Buna göre yazılı metinler noktalama, yazım ve dil açısından incelenmiş ve elde edilen bulgular çerçevesinde çalışma sonucu alan yazınla desteklenerek çeşitli öneriler geliştirilmiştir:

Latin ve Gürcü alfabelerinin farklılığından dolayı öğrencilerin bazı harfleri yanlış kullandıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle öğrencilerin zorlandıkları harflerle ilgili çalışmalara ya da tekrarlara ağırlık verilmelidir. Öğrenim sürecinde Gürcü alfabesinde yer almayan “ö, ü ve ı” harflerinden öğrencilerin daha çok “ı” sesini doğru kullandıkları ama “ö ve ü” ünlülerini yanlış kullandıkları tespit edilmiştir. Gürcüce sözcüklerin yalın kullanımından kaynaklı “i” ünlüsü üzerinde de durulmasında fayda vardır. Çünkü bu konuda da yanlış kullanımlar söz konusu olabilmektedir. Ayrıca Gürcü alfabesinde yer almayan “y ve f” ünsüzleri de yer almamaktadır. Fakat bu konuda da sadece “y” sesiyle ilgili

yazım yanlışları tespit edilmiştir. Nitekim öğrencilerin genel olarak f harfinin kullanımıyla ilgili sorun yaşamadıkları da görülmektedir.

Öğrencilerin yazılı metinlerinde kesme işareti başta olmak üzere bazı noktalama yanlışları tespit edilmiştir. Fakat genel olarak öğrencilerin noktalama yanlışlarının pek olmadığı söylenebilir. Kesme işareti konusunda yapılan yanlışların de bilmezlikten ziyade özensizlik ya da dikkatsizlikten kaynaklandığı söylenebilir. Yabancı dil öğretiminde her ayrıntının önemli olduğu bilinen bir durumdur ama öğrencilerin metin üretim sürecinde birçok ayrıntıyı düşünmeleri zor olabilmektedir. Özellikle temel ve orta düzeylerde bu durum daha da güçtür. Ama noktalama işaretlerinin vurgu, tonlama gibi anlamı etkileyen boyutları düşünülduğünde cümlede çok önemli bir işlev gördüğü bilinen bir durumdur. Nitekim pek çok araştırmacı (Bağcı, 2011; Göker, 1996; Kantemir, 1997) noktalama işaretlerinin yazma eğitimi üzerinde ne denli önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Günlük hayatta sıklıkla kullanılan “sağlıkla kalın”, “elinize sağlık” gibi sözcüklerin temel düzeyde pekişmesi için sürekli tekrarların yapılması gerekmektedir. Özellikle konuşma becerisinde bu ifadelerin sıklığı yazma becerisinde de karşılık bulacaktır. A1 ve A2 düzeyde kalıplaşmış ifadelerle ilgili öğrencilerin pek sorun yaşamadıkları söylenebilir. Yapılan çalışmada da A2 düzey öğrencilerin genel olarak kalıplaşmış ifadelerle ilgili kullanımları doğru bir şekilde yazdıkları tespit edilmiştir. Fakat B1 düzeyden itibaren Türkçede kullanılan belli başlı deyimlerin öğretimi konusunda hassas davranılmalıdır. Nitekim B1 düzey ve sonrasında yönelik yapılan çalışmalarda daha farklı sonuçların çıkacağı tahmin edilebilmektedir. Çünkü dil öğrenenlerin en çok zorlandıkları konulardan biri deyimlerdir. Bu nedenle deyimlerin en yaygın kullanımları üzerinde durulmalı ve ders kitaplarında da bu kullanımlar tercih edilmelidir. Bu konuda Abukan ve Tandilava (2021) tarafından Gürcistan’daki B1 düzey öğrenciler için yapılan çalışmada da görüleceği üzere öğrencilerin kalıplaşmış ifadelerle ilgili farklı etkinliklerle bu konuda destekleyici çalışmalar yapılabilir.

Çalışmada Gürcistan’da Türkçe öğrenen A2 düzey öğrencilerin yazılı metinleri üzerinde değerlendirilen hususlar Türkçe ve Gürcüce farklılığı temelinde ele alınmıştır. Fakat farklı düzey ve konulara yönelik yeni çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu çalışmalar beceri alanlarına göre farklılık göstermelidir. Örneğin Türkçedeki soru edatı “mı, mi, mu, mu” kullanımları Gürcücede vurguyla sağlanır. Bunlar en temel düzeyde belirgin farklılıklardır. Fakat sıralı, bağlı cümleler ile bir yapımlar eklerinin bir sözcükte fazlaca kullanıldığı durumlarda iki dilin farklılığından kaynaklı hususlar daha ön plana çıkabilmektedir. Dolayısıyla bu hususlara yönelik de çalışmaların yapılması Gürcistan’da Türkçe öğretimine katkı sağlayacaktır.

Türkçe öğrenen Gürcü öğrencilerin en çok zorlandıkları konulardan biri ekler konusudur. Nitekim iki dil arasındaki en önemli farklılıkların alfabe ve ekler konusu olduğu söylenebilir. Alfabe konusu temel düzeyde yazma becerisi alanında genellikle çözümlenmektedir. Fakat bazen farklı düzeylerde de yazma becerisine ilişkin yanlışlıklar söz konusu olabilmektedir. Fakat konuşma becerisi için bunu söylemek zordur. Hatta tüm düzeylerde alfabedeki seslerden kaynaklı telaffuz sorunları oluşabilmektedir. Çünkü Türkçede yazıda kullanılmayan Ʒ (kalın k), Ɔ (kalın r), ɣ (İngilizcedeki q), ʒ (ts), ɖ (dz), ʃ (sert ts), ʒ (tç – sert ç), ɸ (hırıltılı h) harfler/sesler Gürcücede kullanılmaktadır. Türkçede olup ta Gürcücede olmayan harfler ise “ö, ü, ı, v, f” harfleridir. Dolayısıyla telaffuzda sorunun aşılması zor olabilmektedir. Ana dili konuşurlarıyla kurulan güçlü iletişimlerle bu durumun

üstesinden gelinebileceği de bazı azimli öğrencilerden anlaşılabilir. Ekler konusunda ise diller arasındaki farklılığın oldukça belirgin olduğu görülmektedir. Bir dilin eklemeli olması o dilde eklerin işlevinden cümleye kattığı anlama kadar çok boyutlu bir işlev görebilmesini sağlamaktadır. Bu da o dilde ekler konusunun anlaşılmasını zorlaştırabilmektedir. Ana dil konuşurları için zor olan bir konunun yabancı öğrenciler için daha da anlaşılmasının zor olacağı beklenen bir durumdur. Nitekim yapı bakımından Türkçe ve Gürcücenin eklemeli bir dil olması ve bu eklerin işlevinin çok canlı olması öğrencilerin kimi zaman konuyu anlamlarında zorlanmasına neden olabilmektedir. Bu çerçevede Gürcistan'da Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde eklerle ilgili konularda öncelikle şahıs, durum, iyelik, zaman, fiilimsi eklerinin iyi bir şekilde pekiştirilmesi sağlanmalıdır. Örneğin temel düzeyde şahıs zamirlerinin öğretilmesinde dahi zorluklarla karşılaşmaktadır. Çünkü Gürcüce şahıs zamirleri yalın durumda ifade edilirken Türkçede ekli kullanımlarla belirtilir. Türkçede ben zamirine ve "im" ekinin getirilmesiyle oluşmuş olan "benim" sözcüğü Gürcücede yalın durumda "çemi" sözcüğüyle belirtilir. Dolayısıyla Türkçe öğrencilerinin temel düzeydeki eklerle ve kullanımlarına ağırlık vermeleri daha önemli görülmelidir. Öğrencilerin yazılı anlatımları dil açısından da incelenmiş ve farklı kategorilerde değerlendirilmiştir. Öğrencilerin dil yanlışlarının noktalama ve yazım yanlışlarına kıyasla çok olmadığı saptanmıştır. Bunda öğrencilerin düzeylerine uygun olarak basit cümleler kurmasının etkisi olduğu söylenebilir. Fakat aynı zamanda uzaktan eğitimle sürdürülen derslerin etkisinin de olduğu varsayılabilir. Çünkü uzaktan eğitimle öğrencilerin sözel anlatımlarının geliştiği fakat uygulamalı çalışmayı gerektiren yazma derslerinin geri plana düştüğü ve bunun da öğrencilerin yazılı metinlerine yansıdığı savunulabilir. Çünkü sınıf ortamında birebir dönütlerin gerek yazılı metinler üzerinde gerekse tahtada gösterilmesi öğrencilerin yazma becerisini geliştirmektedir. Bu çerçevede uzaktan eğitimle ve ödevlerle yazma becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesine yönelik çabaların bazı konularda var olan eksiklikleri tamamlamadığı anlaşılmaktadır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Gürcü öğrencilerin yazılı anlatımlarının farklı açılardan incelenmesiyle ülkede farklı beceri ve düzeylerde yeni çalışmaların yapılmasına kapı aralandığı düşünülmektedir. Çünkü Temizkan ve Sallabaş'ın (2009, 158) da belirttiği üzere "özellikle yazılı anlatım diğer derslerde başarılı olmanın temelini oluşturur. Yazılı anlatımdaki düzensizlik ve bozukluk genel olarak diğer derslerde de sorunlar yaşanmasına neden olur. Bu nedenle bütün öğrencilerin asgari derecede bir yazma becerisi edinmelerini sağlamak gerekir." Türkçe öğrenen Gürcü öğrencilerin temel düzeylerine ilişkin yapılan bu çalışmadan ayrı olarak daha üst düzey öğrencilerin çatılar konusunda oldukça zorlandıkları söylenebilir. Çünkü onlar için çatı konusu kısmen ezber isteyen bir konu. Bu konuyla ilişkili olarak araştırmacıların orta ve ileri düzeye ilişkin çalışmalar yapmaları faydalı olacaktır. Türk cumhuriyetleri dışında yurt dışında Türkçe öğrenen yabancıların, Türkoloji bölümü öğrencileri de dâhil olmak üzere, her beceri alanında C1 düzey ve üstüne çıkması düşük bir orana karşılık gelmektedir. Bu nedenle Türkçe öğretiminde en çok temel düzey (A1-A2) konularının pekiştirilmesine ağırlık verilmelidir.

KAYNAKÇA

Abukan, M. and Chkonia, L. (2021). The words used commonly both in Turkish and in Georgian. *African Educational Research Journal*, 9(2): 290-319.

- Abukan, M. ve Tandilava, L. (2021). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Gürcülere kalıplaşmış sözlerin öğretimi. E. Y. Şahin (ed.), Türkçe öğretiminde yaklaşım ve yöntemler üzerine araştırmalar (ss. 115-148). Paradigma Akademi.
- Arıcı, A. F. ve Ungan, S. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarının bazı yönlerden değerlendirilmesi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 317-328.
- Avrupa Konseyi (2018). *Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi*. Strasbourg.
- Bağcı, H. (2011). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretleri ile yazım kurallarını uygulayabilme düzeyi. *Turkish Studies*, 6(1), 693-706.
- Bölükbaş, F. (2011). Arap öğrencilerin türkçe yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 6(3), 1357-1367.
- Çakır, İ. (2010). Yazma becerisinin kazanılması yabancı dil öğretiminde neden zordur?. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28 (1), 165-176.
- Çerçi, A., Derman S. ve Bardakçı, M. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarına yönelik yanlış çözümlenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences* (<http://jss.gantep.edu.tr>). 15(2), 695-715.
- Çetinkaya, G. (2015). Yanlış çözümlenmesi: yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B2 düzeyindeki öğrencilerin yazılı metinlerine ilişkin görüşler. *International Journal of Language's Education and Teaching*. 3(1), 164-178.
- Esengül, M. (2006). *İlköğretim 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Dil Ve Anlatım Yanlışları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi. Ankara.
- Fidan, M. (2019). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatım metinlerinin yazım ve noktalama kuralları yönünden değerlendirilmesi. *Ekev Akademi Dergisi*. 23 (77).
- Gencan, N. T. (2007). *Dilbilgisi*. Tekağaç Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Gotsiridze, I. (2000). *Türk Dili Ders Kitabı*. Tiflis.
- Göçer, A. (2011). Öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarının Türkçe öğretmenlerince değerlendirilmesi üzerine. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 71-97.
- Göker, O. (1996). *Uygulamalı Türkçe bilgileri*. MEB.
- Türk Dil Kurumu (2021). *Güncel Türkçe sözlük* <https://sozluk.gov.tr/>. (E. T. 04.11.2021).
- Güzel, A. ve Barın, E. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Akçağ Yayınları.
- İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitabı A2*. (2017). Bölükbaş, F. ve diğerleri (Ed.). Kültür Sanat Basımevi.
- İstanbul yabancılar için Türkçe çalışma kitabı A2*. (2017). Bölükbaş, F. ve diğerleri (Ed.). Kültür Sanat Basımevi.
- Kantemir, E. (1997). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Engin.
- Kurudayıoğlu, Ö., ve Karadağ, Ö. (2010). İlköğretim öğrencilerinin yazılı anlatımlarının konu seçimleri açısından incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 192- 207.

- Kvantaliani, E. (2014). Türkçe Alıştırmalar Koleksiyonu / kısa bir gramer kursu ile. Tiflis.
- Mikeladze, M. (2020). Türk Öğrencilerin Gürcüce Öğreniminde Karşılaştıkları Sorunlar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi. Ankara.
- Shanidze, A. (1980). Gürcü Dilinin Grameri. Tiflis.
- Subaşı Adalar, D. (2010). Tömer'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen arap öğrencilerin kompozisyonlarında hata analizi. *Dil Dergisi*, 148, 6-16.
- Şahin, E. Y. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki ek yanlışları. *Tarih Okulu Dergisi*, 6(15), 433-449.
- Temizkan, M. ve Sallabaş, E. (2009). Öğretmen adaylarının okuma ve yazmaya yönelik tutumlarının karşılaştırılması, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, *www.esosder.org*, 8(27), 155-176. (Erişim Tarihi: 2.12.2021).
- Tsiklauri, M. ve Japaridze, A. (2014). Türk Dili Ders Kitabı. Tiflis.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Yayınları.
- Yedi iklim Türkçe çalışma kitabı A2*. (2015). Yunus Emre Enstitüsü - Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.
- Yedi iklim Türkçe ders kitabı A2*. (2015). Yunus Emre Enstitüsü - Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.